

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1-50.

„TABOR“ izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri s
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 12-50, za ino-
zemstvo D 20-50, dostavljen na dom
D 14—, na izkaznice D 12-50,
inacrat po dogovoru.

Naroča se pri upravi „TABORA“,
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Posluzina plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevnica
račun št. 11.757.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: IV.

Maribor, sobota 5. maja 1923.

Številka: 101

Hrvatski klerikalci in revizionistični blok.

Vodja Hrv. pučke stranke bivši posl. dr. Janko Šimrak je objavil v zadnji številki »Narodne politike« zanimivo kritiko Radić-Korošec-Spahove politike. Dr. Šimrak piše (očividno na naslov slovenskih klerikalcev), da ni dobro, da se odobrava vsak korak tega bloka in njegovi voditeljem žge kadilo, oziroma, da se molči. Potrebna je kritika. Po mnenju dr. Šimraka bi blok dosegel veliko večji uspeh, če bi ne bilo nesrečnega Radićevega govora v Borongaju. Radić nima niti najmanj diplomatskega duha in politične gibkosti. On se razjezi in v svoji jezi govori tako, kakor se ne sme govoriti, s tem pa razoroži samega sebe. Revizionistični blok s je izbral napačno taktiko. Najprej bi se bil moral doseči sporazum v vprašanju aktivne politike. Ves blok bi bil moral priti takoj k prvi seji parlamenta in tam modro voditi event. pogajanja. Če bi ta ne uspela, bi naj izdelali načrt za močno opozicijo, ki bi se po potrebi spremenila tudi v obstrukcijo. S pomočjo obstrukcije bi bil lahko izsilil nove volitve. Pri tem pa dr. Šimrak opozarja na znano Radićevo grožnjo, češ, da bo njegova stranka po basala večino mandatov v Sloveniji in v Bosni. Radić je začel že prav zgodaj obračunavati s svojimi tovariši (t. j. dr. Korošcem in Spaho). Čudno je tedaj, pravi dr. Šimrak, da je na Radićevem zborovanju govoril Janez Brodar, poslanec SLS in da je tako odobril Radićeve izpade na zborovanju.

Ta taktična napaka revizionističnega bloka pa izvira iz načelnih razlik. Blok bi se bil moral najprej sporazumeti med seboj glede osnovnih političnih načel, ki jih namerava s svojo politiko uresničiti, ali boljše rečeno: moral bi znati, kaj hoče. Ker pa tega ni storil, je nastal v njegovih vrstah že ob prvih političnih nastopih nered. Radić je na pr. dal v Zagrebu smernice zunanji politiki bloka, da se je treba nasloniti samo na Nemčijo in Rusijo in da je z Nemčijo treba vztrajati do zadnjega diha. Radić je govoril zelo nedelikatno o kralju. Korošec in Spaho sta moral dati izjave, da sta monarhisti in da nimata ničesar skupnega s temi Radićevimi izpadi. Radić ne pošlje nikogar v Beograd, ker tega nečejo njegovi volilci. Korošec in Spaho se nahajata v Beogradu in ne vešta, kaj bi storila, ker ni nobenega izhoda. Groženj z morebitnim eksodusom iz Beograda ne jemlje dr. Šimrak resno. Pasivna politika bi bila brezplodna. Revolucija? Prepričan je, da na to nihče ne misli, ker bi to bila najblaznejša misel. Kaj tedaj storiti? Na to odgovarja vodja hrv. klerikalcev: Naj rešujejo ti isti, ki so privedli v to situacijo!

V isti številki se dr. Šimrak peča tudi z zunanjepolitičnim položajem Hrvatov in ostro kritizira znano Radićevo izjavo o zvestobi Nemcem, ki je v skladu z njegovo germanofilsko tazo, ki jo je zastopal s tako vneto med vojno. Germanofilska in komunistična orientacija je več ali manj blazna, ker bi lahko spravila Hrvate v propast. Politična orientacija Hrvatov ne more biti drugačna kot prijateljstvo z Veliko in Malo antanto. To je aksiom. Hrvati cene žrtve, ki so jih položili zavezniki med vojno tudi za Hrvate, zato jim ostanejo zvesti zavezniki in prijatelji. V Parizu in Londonu naj vedo, da besede Stjepana Radića niso glas Hrvatov, ampak glas navadnega demagoga ali »besnega risa«, kakor je imenoval Radić samega sebe.

**Deržite za 'Sklad otroške
bolnice' v Mariboru.**

Položaj v Beogradu.

Hrvatski pokrajinski namestnik poročao položaju. — Komunique demokratskega kluba. — Invalidski zakon.

Beograd, 4. maja. V Beogradu se nahaja hrvatski namestnik dr. Cimić. Sprejel ga je ministrski predsednik Pašić, kateremu je poročal o političnem položaju na Hrvatskem. Govori se, da je namestnik dr. Cimić podal demisijo, ki pa ni bila sprejeta, ker mu vlada popolnoma zaupa.

Beograd, 4. maja. Demokrati nameravajo izdati komunique, v katerem bodo povdarili svoje stališče glede rešitve vladne krize. Odbor, ki izdeluje ta ko-

munique, se je sestel včeraj popoldne in bo danes še enkrat pregledal progias in ga takoj nato objavil.

Beograd, 4. maja. V ministrstvu socialne politike se je sestala konferenca, ki bo zadnjikrat pregledala osnutek invalidskega zakona, nakar ga bo izročila zakonodajnemu odboru. Osnutek je, kakor znano, izdelal minister dr. Zerjav. — Kakor se doznava, bo sedaj nekoliko izpremenjen.

Francija odklanja nemško ponudbo.

Ponudbe nesprejemljive — Francija vztraja na zasedbi Poruhirja

Pariz, 3. maja. (Izv.) Danes je bil odposlan belgijski vladi osnutek odgovora na nemško noto. V odgovoru izjavlja francoska vlada, da onemogoča nemška zahteva po izpraznitvi Poruhirja vsako nadaljno diskuzijo in je vsaka nadaljnja nota, ki bo vsebovala slične zahteve, že v naprej nesprejemljiva. Zavezniki so trdno odločeni, obdržati garancije, ki jim jih nudi zasedba Poruhirja, vse dotlej, dokler Nemčija ne izpolni vseh svojih, po mirovnih pogodbah prevzanih obveznosti. To je neizogibno, ker Nemčija v preteklih treh letih ni pokazala niti dobre volje, da bi izpolnila svoje obveznosti. Nemška ponudba razen tega niti ne vsebuje nikakih garancij, iz katerih bi se dalo sklepati na odkritosrčnost stavljenih ponudb. Ponujene reparacije so mnogo nižje, kakor jih je predvideval plačilni načrt iz leta 1921, ostale zahteve

pa so naravnost v nasprotju z versajlsko mirovno pogodbo. Francoska vlada bo besedilo odgovora sporočila jutri v London in Rim, v petek popoldne ali v soboto dopoldne pa tudi nemški vladi.

Pariz, 3. maja. (Izv.) Poincaré pravi v odgovoru na nemško ponudbo med drugim: Francoska vlada tako dolgo ne more razpravljati z nemško, dokler ne poneha vsak pasivni in aktivni odpor v Poruhirju. Tega mnenja je tudi belgijska vlada, ki hoče bo izpraznila Francija paralelno odplačilom nemških reparacij, ker tvori Poruhirje edino garancijo za lojalnost Nemčije. Pogajanja glede reparacij se morejo vršiti edinele na podlagi plačilnega načrta iz leta 1921. Francija bo tudi v bodoče vztrajala pri svojem programu, od katerega se ne more in ne bo oddaljila niti za korak.

Napetost med Francijo in Turčijo.

Carigrad, 3. maja. (Izv.) Francoski opravnik poslov v Carigradu je sporočil zastopniku angorske vlade, da francoska vlada ne more dopuščati, da bi se v času mirovnih pogajanj koncentrirale tur-

ške čete ob smirski meji, s čemur naj bi se ostrašilo Francijo. V tem slučaju bi bila Francija prisiljena, takoj prekiniti vsa pogajanja ter zapustiti mirovno konferenco.

Zahteve sodnikov.

Beograd, 4. maja. Udruženje sodnikov bo zborovalo dne 25. tm. v Beogradu. Pripravljalni odbor je že izdelal resolucijo, ki bo predložena občenemu zboru in v kateri se zahteva izboljšanje gmočnega položaja sodnikov, zlasti v krajih onstran Save in Donave.

Glede gibanja železničarjev.

Beograd, 4. maja. (Izv.) Železničarji so imeli v dneh 29. in 30. aprila po vsej državi zborovanja, na katerih se je razpravljalo o položaju železničarjev. Sprejeta je bila resolucija, ki bo predana tri dni po sestavi vlade ministrskemu predsedniku. V resoluciji zahtevajo uzaženje dohodkov. Za dne 5. maja določena enourna protestna stavka je bila radi vladne krize odgojena. Dne 5. in 6. maja se naj vrše po vsej državi informativna zborovanja. Izvoljen je bil centralni odbor, kojega prva naloga je, predati vladi sprejete resolucije, ter sporočiti vsem krajevnim odborom odgovor vlade.

Vprašanje sekvestrov v Rumuniji.

Bukarešta, 3. maja. (Izv.) Vrhovna komisija za sekvestre pri finančnem ministrstvu je v zadevi sekvestriranega premoženja državljanov, ki pripadajo bivšim sovražnim državam sklenila, da se ukine sekvester samo tam, kjer to ni v škodo državi. V slučajih pa, kjer bito povzročilo državi kakoršnokoli škodo, se sekvestri ne smejo ukiniti. Gre tu predvsem za posestva nekaterih članov habsburške rodbine in madžarskih mogotcev.

Jugosl.-italijansko-reška trgovska zbornica na Raki.

Raka, 4. maja. (Izv.) Na včerajšnjem zborovanju reških trgovcev je bil sprejet predlog glede ustanovitve jugoslovnsko reško-italijanske trgovske zbornice. V zbornici naj bi bili jugoslovnski in italijanski trgovci zastopani po enakem številu delegatov, predsedstvo pa bo v rokah Rečanov.

Mussolini »trošta« Tržačane.

Rim, 3. maja. (Izv.) Ministrski predsednik Mussolini je sprejel deputacijo tržaške mestne občine, kateri je obljubil, da bo podvzel vse korake, da olajša brezposelnost in žnjo združeno bedo v Trstu. Predvsem hoče to doseči s tem, da bo dal graditi državna poslopja, pri čemur bodo predvsem zaposleni brezposelni tržaški delavci. Pristal je tudi na črtanje vseh avstrijskih dolgov od leta 1914 do 1918.

BORZA.

Curiah, 4. maja. (Izv.) Sklepni tečaj. Pariz 37.10, Beograd 5.80, London 25.67, Berlin 60.146, Praga 16.49, Milan 27.10, Newyork 554 pet osmink, Dunaj 0.0078 eno osmino, žig. kr. me 0.007823, Budimpešta 0.1025, Varšava 0.0115, Sofija 4.17.

Zagreb, Pariz 2.525—3.375, Švica 17.05—17.125, London 4.40—4.42, Berlin 0.24—0.26, Dunaj 0.13325—0.13375, Praga 2.815—2.83, Trst 4.62—2.64, Newyork 94.—94.75, Budimpešta 1.775—1.85.

Politične vesti.

* Za slovensko samostojnost. Te dni se je vršil v Mariboru sestanek zaupnikov klerikalne stranke, na katerem so, kakor poročajo njihovi listi, enoglasno sklenili, boriti se za slovensko samostojnost do končne zmage. Radovedni smo, proti komu se bodo borili za slovensko samostojnost, ko smo vendar Slovenci že od leta 1918 samostojni? Klerikalci so očividno prespali osvobojenje in mislijo, da so še vedno v Avstriji. Toda ne — v Avstriji se vendar nikoli niso borili za slovensko samostojnost, ker so bili hlapci Habsburžanov in Nemcev in je ves njihov boj bil le boj za lastne trebuhe in žepe, zato se bo tudi novo napovedani boj bil v to svrhu.

* Devica Marija in politika. Doslej še nam ni bilo znano, da se tudi Devica Marija peča s politiko. Kdor spoštuje verske svetinje, bi se ne osmelil postaviti Mater božjo med agitatorje za gg. dr. Korošca, Žebota, Klekla in druge ali jo smatrati za nekako zaščitnico listov »Straža« in »Slov. Gospod.« Če bi liberalci na tak način zlorabljali pojme, ki bi jih moral spoštovati ne le vsak kristjan, ampak tudi dobro vzgojen brezverec, bi jim klerikalci obesili na vrat paragraf o bogokletstvu. Nenavadno smo se začudili, ko smo dobili 2. številko »Marjinega lista«, ki ga urejuje z dovoljenjem vikariata v Dolnji Lendavi št. P. H. 48-1920 pokefeni katoliški župnik (poslanec) Jožef Klekl. Ta list, posvečen »nevtepeno poprijeti Devici Mariji«, ima na prvem mestu članek »Devica Marija in volilce«. Tu se sestane volilce in Marija. Marija uči volilce politike in mu daje nasvete glede volitev, seveda v takem smislu, da ona hoče — konkretno rečeno — izvolitev gg. Korošca, Žebota, Klekla itd. za poslance. Če to ni zloraba božjega dostojanstva, kaj še potem? Ali naj se čudimo, da je pri nas tako malo resničnega verskega duha. Če duhovniški politiki vpregajo v svoj jarem samega Boga, Marijo in druge verske svetinje? Ali sploh resno verujejo v Boga?

* Velikanski uspeh. Pod tem naslovom prinaša dr. Sušteršičev »Ljudski tednik« članek, ki se bridko norčuje iz klerikalcev, kateri so iz velikih gromovnikov proti Pašiću postali naenkrat njegovi najponižnejši slugani. Tako-le piše list: »Mislimi smo, da pride po velikanski zmagi SLS to, kar je obljubovala, avtonomija, in to v onem obsegu in smislu, ki je bil natančno obrazložen za časa volilne borbe od SLS same. Sedaj pa proglašja SLS kot svoj uspeh, da je ostalo homogeno radikalno ministrstvo g. Pašića, to je ravno tisto ministrstvo, katero je do 18. marca SLS strastno pobijala. Do 18. marca je bilo hudodelstvo, biff z g. Pašićem v kaki zvezi, bilo je ljudsko izdajstvo ž njim le govoriti in kdor je to storil, je bil njegov »hlapec« ali pa še kaj hujšega. Sedaj je pa velik političen uspeh, da g. Pašić s svojim ministrstvom ostane in SLS naravnost triumfirja zaradi tega velikanskega uspeha. Gospodje klerikalci so torej jurišali na veterne mline, kakor svojedobno blagopokojni Don Quixote. Mlini so ostali, g. Pašić pa tudi... Mi čakamo še vedno na avtonomijo, ker je od SLS obljubljena... Zaenkrat se nam samo čudno zdi, zakaj je homogeno radikalno ministrstvo naenkrat tako dobro, ko je bilo 18. marca tl. tako strašno slabo. Težko spoznamo cikcak-politiko in ne moremo spoznati velike vodilne črte.« V tem smislu gre dalje. Značilno je, da skuša tudi »Sloven. Gospodar«, ki je dozdaj dosledno slikal svojim bralcem radikalce kot velesrbe in iz tega razloga hujskal proti Srbom sploh, v zadnji številki že ponižno slikat radikalce kot edine »prave zastopnike Srbove« ter pravi, da je edina pot k sporazumu ta, da dobijo »odločilno besedo«

radikalni. Čudna so poča božja in — klerikalnih listov. Kdor pa ve, da se pod besedo »sporazum s Srbijo« krije klerikalna nadvlada v Sloveniji, katero naj koncedirajo radikalcem, bo marsikaj bolje razumel. Mi tudi.

* Že v prvi seji narodne skupščine dne 3. tm. se je pokazala zveza klerikalcev z radikali. Pri raznih predlogih so skupno glasovali radikali, klerikali, spahovci, džemijet in Nemci. Manjkali je samo še Radić.

* Seton Watson in naše notranje zadeve. Naši javnosti je dobro znano ime angleškega publicista Setona Watsona (Skotusa Viatora), ki je edini Anglež, ki se je intenzivneje bavil tudi že davno pred vojno s problemom avstrijskih Slovanov. Njegova zasluga je bila tudi, da nas je spoznala angleška javnost in se sploh začela zanimati za nas. Za vse to smo mu odkritosrčno hvaležni, boli pa nas tembolj sedanje njegovo vmešavanje v naše notranje zadeve. Seton Watson je potoval nedavno po naši državi ter se pri tem mudil posebno v Zagrebu in v Beogradu. V Zagrebu je obiskal Radića, v Beogradu pa razne politike in bil je sprejet v avdicijo tudi pri kralju. Vse to je bilo lepo in prav, ni pa lepo in prav, da je objavil v »Obzoru« članek, v katerem se postavlja skoro odkrito in docela na Radićevo stališče in ni lepo in prav, da je v tem smislu skušal intervenirati tudi v Beogradu in celo na najvišjem mestu. Kljub temu, da nas pozna že dolgo, je vendar tujec in kot tak ne more občutiti položaja, v katerem se nahajamo tako, kakor ga občutimo mi. On presoja Radića in njegove besede z angleškega stališča in ne ve, da je marsikatera parlamentarna zadeva, ki je v Angliji samoobsebi razveseljiva in koristna, pri nas naravnost absurda in škodljiva. Mi še dolgo, dolgo ne bomo Angleži. V Angliji, kjer je narod edin, kjer so izdajalci neznani, tam je vprašanje federacije ali unitarizma gotovo politična zadeva, ali boljše rečeno, zgolj administrativno vprašanje brez politične primesi. Pri nas je ravno narobe. Zato vidi Seton Watson s svojimi angleškimi očali pri nas narobe in zato so njegove sodbe pogrešne. Če on vidi v Radiću rodojuba, ga vidi zato, ker je vajen občevati z žentlemen, katerih besede so obenem izraz mišljenja, mi pa vemo, da je Radić navaden izdajalec in da so njegove besede le krinka, s katero zakriva svoje pravo mišljenje, svoje resnične namene. Seton Watson se je iz Jugoslavije odpeljal na Češkoslovaško ter je pred svojim odhodom baje obljubil zagrebškimi separatističnim gospodom, da bo deloval na to, da bo tudi češkoslovaško časopisje pričelo drugače presojati »hrvatski problem«. Če bo g. Watson res poizkušal kaj takega, potem nam bo

napravil prav slabo uslugo. Sicer pa smo prepričani, da je češko časopisje dovolj pametno, da ne bo nasledilo njegovi napačni sodbi. G. Watsonu svetujemo, naj se ne vrti v naše notranje zadeve, ako noče izgubiti naših starih simpatij, ker bilo bi tudi nam jako žal, če bi mu morali danes ali jutri povedati v obraz kako krepkejšo besedo in bi raje videli, da bi ostal vedno v našem spominu kot resničen naš prijatelj.

* Papež proti politikujoči duhovščini. Kardinal-tajnik Gasparri je odposlal vsem škofom okrožnico, v kateri opozarja, da se naj duhovščina vzdrže vsakega političnega delovanja. Papež naroča duhovščini, da naj med strankami pomirjevalno vpliva in da se naj ne eksponira za eno ali drugo politično stranko. — Tako se glasi poročilo iz Rima. V zadnjem času je večkrat slišati iz Vatikana pomirjevalne besede in obenem svarila, da naj se duhovščina ne peča s politiko, vendar pa zelo dvomimo, o iskrenosti teh na zunaj lepih besed. Na drugi strani pa je gotovo, da papeževa svarila ne bodo nič pomagala, ker se politikujoča duhovščina ne drži najosnovnejših verskih načel in s tem kaže, da ji je krščanstvo zgolj krinka, glavni cilj pa oblast in moč. Ali bo ljubljanski škof obžaloval, da je volil komuniste? Ali kateri slovenski duhovnik obžaluje, da klerikalni časniki netijo najnižje ljudske strasti, da duhovniki, ki pišejo in odgovarjajo za katoliške liste, na najostudnejši način kradejo osebnost čast, kakor da častikrja ni tatvina in lopovstvo? Če se vendarle zgane kak starejši duhovnik in jih posvari, pa se sklicujejo na nekega španskega jezuita, ki dovoljuje, da sme kristjan obrekovati, smešiti, zaničevati svojega političnega nasprotnika, če s tem koristi svoji veri. Da pa lažje delajo to Antikristovo opravilo, se skrivajo za poslastiko imuniteto, kar je seveda tudi »katoliška«. Dokler ne bodo cerkveni poglavarji javno obsodili duhovnikov, ki eksponirajo za politično stranko celo srce Jezusovo, tako dolgo ne verjamemo, da naša duhovščina sploh še kaj da na pravi krščanski duh. Do tega časa pa so tudi papeževe lekcije samo pesek v oči.

* Pri volitvah v narodno skupščino na španskem so dobili vladne stranke 228, opozicijske pa 180 mandatov.

Dnevna kronika.

— Smrtna kosa. V Slov. Bistrici je v torek dne 1. maja umrl artil. nadoficijal v pok. Jožef. Omerzu v 58. letu svoje starosti. Pogreb se je vršil z vojaškimi častmi in se ga je udeležil ves oficirski kor. Pokojni je bil vrh naš pristaš in volilec. Blag m uspomini!

— † Pavel Balugdžić. V Berlinu je umrl tajnik našega tamošnjega poslani-

štva g. Pavel Balugdžić, sin našega atenskega poslanika g. Živojina Balugdžića. Kakor oče je bil tudi Pavle odličen diplomat in je njegova smrt težka izguba za našo diplomacijo.

— »Slov. Gospodarje« je v svoji zadnji številki požrl kar pet demokratov: Karbaša v Slov. Bistrici, Cvetka v Vučijavi, Tratnika v Ljutomeru, Hočevarja v Gor. Gradu ter nadučitelja v Ljubecni pri Celju, o katerem pa celo ne vemo, da bi bil demokrat. Vseeno pa želimo »Slov. Gospodarju« dobro prebavo!

— Gonja proti naprednim denarnim zavodom se v klerikalnih listih, zlasti v »Slov. Gospodarju«, prav ostudno nadaljuje. Zadnji »Slov. Gosp.« celo pravi: demokrate smo strli politično (zakaj pa nas ne pustite mrlčev v miru!), sedaj jih moramo še gospodarsko. Eto! A napredni denarni zavodi še vedno inserirajo v klerikalnih listih!

— Pri »Slov. Narodu« se ne morejo odvaditi, da ne bi vsaj vsak teden enkrat ogledali ustanovitve mariborske oblasti ali pa upravnega sodišča v Celju. Vsi ti članki kažejo samo eno, da je gotovim gospodom v Ljubljani razvoj naše severne slovenske pokrajine hekuba in da hočejo po vsej sili vse koncentrirati v Ljubljani. Sedaj je prišel ta list z novim nižjim predlogom, naj se ustanovi »upravno sodišče v Celju z začasnim sedežem v Ljubljani«. Nimamo tudi danes namena polemizirati s »Slov. Narodom«, samo pribiti smo hoteli mentalito, ki vlada v gotovih ljubljanskih krogih.

— Usposobljenost in specialni izpiti v Mariboru so se vršili pod predstvom ravnatelja Matije Pirca v času od 23. do 28. aprila t. l. in so imeli sledeče uspehe: 1. meščansko-šolski izpit iz I. skupine sta napravila Živko Vinko in S. Mr. Akvilina Jerman; 2. ljudsko-šolski izpit: Miklavč Anton, Goršek Simon, Križalič Saša, Plevčak Berta, Bauer-Majcen Marica, Dobernik Simon, Verčič Vido, Babšek Joško, Fabjan Marija, Filipič Marica, Venc-Vodopivec Olga, Jare Franc, Engelberger Viktor, Turk Fortunat, Vičič Stanko, Bergler Marija, Mirovič Josipina; 3. dopolnilni ljudsko-šolski izpit: Mečnark Josip, Stevančec Rudolf, Rejcek-Zechner Nežika, Plač Mihael in Preininger Helena; 4. specialni izpit iz francosčine: Vaščaj Nada. — Reprobirani so bili: 1 za meščanske šole, 4 za ljudske šole in 2 za dopolnilni izpit ljudskih šol.

— Blamaža. Nedavno je beograjski »Balkan« prinesel šaliv podlistek, v katerem v karikaturističnem smislu opisuje današnja uradniško bedo, poslužuje se zgodbe o dvajsetih državnih uradnikih, ki v Beogradu kradejo, da žive. Razni hrvatski in slovenski separatistični listi pa so — ali res niso razu-

mel, da je le humoreska, ali pa so to storili iz zlobe — hlastno pograbili po tem gradivu ter ga servirali kot resnico. Pisali so, da je bilo v Beogradu, kakor poroča »Balkan«, aretiranih 12 državnih uradnikov, ki so iz bede kradi. V Beogradu se sedaj seveda smejejo tej blamaži omenjenih listov. Obenem pa nam ta slučaj nazorno dokazuje, kakšnih sredstev se vse poslužujejo nekateri naši listi, da bi pri neukem in lahkovernem ljudstvu oblatili Srbe ter njihove uradnike predstavili kot tatove.

— Akejski odbor javnih nameščenec. Dne 29. in 30. aprila se je vršila v Beogradu konferenca zastopnikov organizacij državnih nameščenec in železničarjev iz vse države. Na podlagi poročil delegatov iz posameznih pokrajin je konferenca sklenila: 1. Akejski, zamišljen v Sloveniji za 5. maja, se odgodi, ker se delegati ostalih pokrajin z njo trenutno ne strinjajo. 2. Dne 5. maja zvečer ali 6. maja dopoldne naj se vrše v vseh večjih krajih informativni shodi, na katerih se obrazloži sedanji položaj. 3. Centralnemu odboru železničarskih organizacij se nalaga dolžnost, da osnuje v Beogradu takoj centralni akejski odbor, ki naj obstoji iz zastopnikov vseh onih strokovnih organizacij državnih nameščenec, železničarjev in vpokojencev, ki na to pristanejo. 4. Ravno tako se morajo takoj osnovati v vseh pokrajinskih akejski odbori in akejski pododbori, katerimi mora imeti Centralni akejski odbor stalne stike. 5. Najkasneje tri dni po sestavi vlade predloži Centralni akejski odbor sprejete resolucije vladi. 6. Najkasneje 10 dni po predaji resolucije vladi skliče Centralni akejski odbor delegate vseh pokrajinskih odborov, ki določijo z njim dan in način bodoče akcije. — Akejski odbor državnih nameščenec, železničarjev in vpokojencev.

— Avtomobilska nezgoda v Ivanjki. Dne 3. tm. popoldne ob 5. uri je na cesti pri gostilni Kralj v Ivanjki obrazil ptujski mehanik Spruschina avtom. Pri tem je zavozil s ceste v precej globoko grabo; pri padcu si je Spruschina zlomil ramo in 5 reber. Zdravnik dr. Horvat iz Ormoža mu je nudil prvo pomoč. Avto je bil le malo poškodovan, tako da je lahko nadaljeval pot.

— Poštnohramilna, čekovna in virmanska (Clearing-) služba v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, kajz, katere je bila pri nas že nujno potrebna, se tiska ter izide v kratkem. V knjigi, katero je tudi poštno ministrstvo odobrilo za uradno uporabo, bode poleg drugega natisnjen tudi pravilnik o plodnosnem nalaganju odvisne gotovine poštne štedionice in čekovnih zavezdov, nadalje zakon o poštnohramilnem čekovnem in virmanskem (Clearing-) prometu, pravilnik o delokrogu in ustroju pošt-

dili pet ali šest ljudi, ki so razumeli abecedo družabnega razvoja in so vodili množice k novim smotrom. Čuditi se moramo, da so narodi navzlic težkim razmeram sploh dosegli sedanji npravi položaj, sedanjega požrtvovalno krotost in tiho življenje; čuditi se moramo, da ljudje delajo tako malo slabega, ne smemo pa jim očitati, da ni vsak človek Aristid ali Simon na stebri.

— Doktor, ali me hočete prepričati, da je ljudem sojeno biti lopovi?

— Verjemite, ljudem ni ničesar sojeno.

— Čemu pa tedaj žive?

— No, rodili so se, pa morajo živeti! Zakaj svet živi? Zdi se mi, da se tu končajo vsa vprašanja; življenje je namen in sredstvo, vzrok in učinek. Življenje je večni nemir napete materije, ki si išče ravnotežje in ga takoj zopet izgublja; nikdar mirujoče gibanje. Ustima ratio, dalje ne moremo iti. Poprej so ljudje iskali rešitev uganke v oblakih in v globinah, se dvigali v nebo ali se spuščali pod zemljo, niso pa našli ničesar, ker so vse glavne reči tu na površju. Življenje ne dosega nikakega smotra, uresniči pa vse, kar je mogoče, razvija vse, kar je vresničeno, vedno je voljno iti dalje — samo da bi se živel še bolj, še več, drugega smotra ni. Če gledamo na meje življenja, je cilj vsega živga — smrt.

— Pozablja, doktor, da obstoja drugi zmisel, ki se razvija s pomočjo ljudi, ki preživijo generacije, se podeduje od roka do roka, raste iz stoletja v stoletje, in ravno v tem višjem človeškem življenju se pojavljajo težnje, za katerimi

Consolatio.

Spisal A. J. Harzen. Prevel Ignatus.

(Konec.)

— Saj nisem dolžila bolezn. Sicer pa naša primera ni povsem točna, ker prirodni nima zavesti.

— Glejte, tudi na polzavešno množico se ni treba jeziti. Zamislite si, kako se v masi bori slutnja svetlobe z navado, biti v temi. Za merilo imejte v cvetličnjaku vzgojene cvetlice, ki so zares zelo lepe, ki pa so zahtevale neizmerno nege in skrb. Ali naj se jezimo, da cvetlice, ki rasto na polju, niso tako lepe? To bi bilo ne le nepravilno, ampak tudi jako okrutno. Ako bi imela večina ljudi nekoliko svetlejšo zavest, bi ne mogla živeti v takem stanju kot živi sedaj. Saj ne delajo slabega samo drugim, marveč tudi sebi in ravno to jih opravičuje. Nad ljudmi vlada navada; umirajo od žeje poleg studenca in se ne domislijo, da je v studencu voda, ker jim tega niso povedali njihovi očetje. Ljudje so bili zmerom taki in je že čas, da bi se jim ne čudili več in da bi se ne jezili, kajti temu bi se bili lahko navadili že izza Adamovih časov. Je to podobno, kakor ko se pesniki hudujejo, da imajo telo in da čutijo mraz. Jezite se, kakorkoli vam je drago, toda sveta ne bodele preustrojili po nikakem programu; vse gre po svoji poti in nihče nima moči, da bi posunil tok stvariz njegovega tira. Spoznavajte to pot in opustite moraliziranje, pa postanete močnejši. Nekateri ljudje so tako zaverovani v moralna načela, da jih prepisujejo celo prirodi, pa so prišli

raznim živalim dobre ali slabe lastnosti, videli so n. pr., da zajec zbeži pred vsakim pojavom, ki ga smatra za nevarnega, pa so mu nadelali značaj strahopetca; videli so, da lev, ki je dvajsetkrat večji od zajca, ne beži pred človekom, ampak ga vseh celih požre, zato so ga začeli smatrati za hrabro zver; videli so, da si lev ne žre in so to imenovali velikodušnost. V resnici pa je zajec tako malo strahopeten kakor je lev velikodušen ali osel neumen. Ne smemo vedno tičati na Aesopovih basnih; skušajmo proučiti prirodo in človeški svet nekoliko bolj preprosto, mirno in jasno. Govorili ste o Rouseaujevem trpljenju; res je, mož je bil nesrečen, res pa je tudi to, da je bil nenavaden duševni razvoj zmecem in povsod združen s trpljenjem. Genija in človek včasih ne trpi, se osredotoči v samem sebi, zadovolji s samim seboj, z vedo, umetnostjo; toda v praktičnem življenju to ne velja. Vzrok je čisto preprost: kadar se genialni ljudje udeležujejo navadnega človeškega življenja, rušijo ravnotežje; sredina, ki jih obdaja, jim izgleda ozka, nezgodna; tišče jih razmere, ki niso za njihova ramena, ki jih pa drugi lahko ali lažje prenašajo. Vse, kar drugi komaj čutijo, kar jih le tupatam na rahlo zaskeli, utegne v genialnem človeku dobiti značaj nezgodne bolesti, postane oster protest, vidna sovražnost, smeli klic k boju; naravna posledica je, da pride tak človek prejalilej navskriž s svojo okolico. Množica misli, da tak človek zaničuje to, kar je za njo najvišji zakon in vrže nanj kamenje in blato; zalezuje ga tako dolgo, dokler ne spozna, da je imel prav. Vpra-

šajmo se, kdo je kriv: ali genialen človek, ki stoji višje nego množica, ali pa je kriva množica, ki genialnih ljudi ne razume?

— Vi menite, da je tako stanje prirojeno, normalno? Po vaši sodbi je ta npravi padec, ta neumnost neizogibna?

— Šalite se.

— Kako pa drugače? Saj jih nihče ne sili, da bi tako delali; taka je njih navna volja. Sploh pa ljudje v praktičnem življenju ne lažejo toliko kot v besedah. Najlepši dokaz za njihovo prostodušnost je iskreni nagib, da delajo pokoro, kakor hitro spoznajo, da so storili kak zločin. Ko so križali Kristusa, so se domislili, da so storili veliko napako, pa so zato padli na kolena pred križem. Ne razumem vas, o kakem npravnem padcu govorite, če ne mislite na prvi greh. Odkod bi naj padli? Čim dalje gledamo v zgodovino, tem več divjštva in nerazumevanja nas srečuje, ali pa vidimo kak popolnoma nasproten razvoj, ki se nas ne tiče, kake kitajske navade in moralne predpise. Dolgo življenje v družbi ima dober vpliv na možganski razvoj. Vse to gre seveda počasi in naporno; namesto, da bi to priznali, se jezimo in vzburjamo, ker niso ljudje podobni idealu filozofa, kakor so ga izmislili stoiki, ali idealu svetnika, kakor ga je naslikalo krščanstvo. Čeli rodovi so morali umreti, da je kos zemlje rodil žito, stoletja so minevala v bojih, tekli so potoki krvi, generacije so umirale v trpljenju, v brezplodnem trudu, v težkem delu... Komaj so pridelali toliko, da je zadostovalo za največje življenske potrebe, komaj so si priborili nekoliko miru in ro-

ne hranilnice in čekovnih zavodov itd. Poštahranilna služba, katero vrše za enkrat samo pošte v Bosni in Hercegovini, se bode razširila na vse pošte v kraljevini, istotako pa se bode razširila čekovna služba tudi na Srbijo in Črnogoro. — V knjigi bode našel vsak urad, vsak trgovec, sploh vsak, ki ima posla s čekovnimi zavodi in poštne hranilnice, vse potrebne podatke, s katerimi se bode lahko okoristil. Knjiga stane v prednaročbi samo 25 dinarjev ter se do 15. maja 1923 lahko naroči v predstojništvu glavne pošte v Mariboru. — Ker se tiska knjiga le v omejenem številu izvodov in ker bode stala ista v poznejši razprodaji preko 30 Din., priporočamo vsem imetnikom čekovnih računov in vsem, ki imajo posla s poštne hranilnice in s čekovnimi uradi, da se na to potrebno in koristno knjigo čim prej naročijo.

— **Novo radio-postaje v Jugoslaviji.** Pred par dnevi so se tukaj mudili inženjerji, ki jih je poslala nemška vlada, da pripravijo pogoje za napravo velike radio-postaje v Zagrebu. Kakor znano, bo Nemčija zgradila na račun reparacij pet radijskih postaj in sicer v Zagrebu, Ljubljani, Novem Sadu, Skoplju in v nekem kraju v Bosni.

— **Soprogo predsednika Masaryka,** ki je že dalje časa bolehal, je zloba minule dni kap. Dvana polovica života je popolnoma mrtva in tudi jezik je odpoval službo. Zdravniki imajo malo upanja, da bi okrevala.

— **Zagreb kupil Maksimir.** Kakor poročajo zagrebški listi, je tamkajšnja mestna občina kupila od države znani krasni park Maksimir.

— **Mednarodni šahovski turnir v Karlovih varih.** Prvi maj se je proslavil tudi na mednarodnem šahovskem turnirju. Odigrala se je samo prijateljska partija med Aljechinom in Rubinszonom, ki je končala z zmago Aljechina.

— **10 milijonov gladujočih** je imela boljševiška Rusija v mesecu aprilu.

— **Madžarska krivda.** Preiskava znanih incidentov ob češkoslovaško-madžarski meji je dokazala krivdo madžarskih organov. Češkoslovaška vlada bo zahtevala popolno satisfakcijo.

— **Maks Linder — pustolovec.** Svetovno znani kinoigralec Maks Linder je te dni v Parizu zapeljal neko dekle iz takozvane boljše družbe ter z njim pobegnil. Stariši pa s to ljubezensko zvezo kljub Linderovi slavi niso bili nič kaj zadovoljni ter so zadevo prijavili policiji, ki je oba »begunce« izsledila v Nizzi ter ju zaprla.

— **Ljening na smrtni postelji.** Glasom najnovejših vesti iz Moskve se Ljeningovo zdravstveno stanje vedno bolj slabša in je splošno mnenje, da so mu dnevi šteti.

človek koraka, h katerim se dviga in katerih vresničenje mora doseči prejalisej.

— **Popolnoma se strinjam,** saj sem ravnokar dejal, da se možgani razvijajo, da v zavestnem življenju raste vsota idej in njihov obseg, da se podeduje od roda do roda; kar se pa tiče vaših zadnjih besed, mi dovolite, da izrazim svoj dvom. Če obstoje težnje in ako so te težnje pravilne — še ni rečeno, da se morajo vresničiti. Za primer naj vam navedem najsplošnejšo, najstalnejšo težnjo v vseh dobah in pri vseh narodih, ki je globoko vkoreninjena v vsem, kar je obdarjeno s čutili, razvoj svobodnega nagona samohranitve, prirojeni odpor k temu, kar povzroča bolelost, in hrepenenje po onem, kar povzroča razkošje; kljub večtišočletnemu trudu niso ljudje dosegli niti najenostavnejšega blagostanja, ki ga imajo celo živali; mislim, da največ od vseh zveri in največ od vseh živali trpi ruski in irski tlačan.* Če ne more človeštvo doseči niti najosnovnejših večtišočletnih ciljev, kako naj verujemo v vresničenje onih teženj, ki so nejasne in katere goji zgolj manjšina ljudstva?*)

*) Danes so se tudi za ruske in irske tlačane izboljšale splošne življenske razmere. Pa vendar —! Kaj bi dejal Herzen, če bi živel l. 1922 in bi čital (ali videl), da so v Saratovu prodajali na trgu meso ruskega muškat? (Op. prev.)

*) Zanimiva diskusija se v tem duhu nadaljuje. Prinesli smo prvi del, ki je poln primernih aluzij na današnje razmere in ljudi. (Prev.)

Dopisi.

Slovenska Bistrica. Zadnja »Straža« z dne 30. febr. ima poseben predal za Slovensko Bistrico. Napada najbolj delavne narodne moč na tako lažnjivi izzivalni način, da presega res že vse meje. Bistriški klerikalni denuncijanti — bivši nemškutarji — romajo v Maribor, da dajo navodila urednikom mariborske gnojnice. Boj, ki so ga pričeli, hočemo nadaljevati in če je treba tudi do skrajnosti. Priobčiti hočemo vse tukajšnje klerikalne mahinacije, da bo vedelo slovensko ljudstvo, s kakšnimi kreaturami ima opraviti.

Murska Sobota. Dne 28. aprila se je vršil v hotelu Dobraj sestanek nameščencev fin. kontrole, čigar udeležba je bila za tedanje deževno vreme povoljna. Na sestanku je poročal tajnik društva finančne kontrole za Slovenijo, gospod Franjo Gabersček iz Ljubljane o društvenem delovanju. Opozarjal je na težkote, s katerimi se ima društvo boriti predno kaj doseže. Društvo se je tudi mnogo zavzemalo za tovariše, ki so že več let suspendirani, a komaj šele pri enem ima zaznamovati uspehe. Končno je tovariš Resman, ki je bil meseca svečana t. l. poslan v Beograd kot društveni delegat, povedal navzočim o različnih obljubah glede izboljšanja gmetnega položaja finančnih uslužbencev, od teh obljub se ni do danes niti ena izpolnila. Poročal je o najnovejših sklepih Ake. odbora in pozival vse tovariše na solidarnost.

Celjske vesti.

Praznovanje 1. maja v Celju. Kljub velikanski reklamni zvezi delovnega in krščanskega ljudstva se je zbralo pod črno rumeno zastavo komaj do sto ljudi, med temi mnogo Marijinih devic. Klavirni je bil shod »Pri belem volu«, še bolj procesija na Babno k Janiču, edino ružno vince in elektrika je vlekla in privabila tudi marsikaterega, ki ne prisega na edini zveličavni klerikalni avtonomistični program. Nekoliko večja udeležba je bila pri socialistični prireditvi; vseeno pa je izpadla tudi zelo klaverno. Ljudje so se popoldne po večini porazgubili ter v večjih in manjših grupah prirejali izlete brez voditeljev. Delavski praznik je v Celju jasno pokazal, da delavec vsled neprestanih hujskarij danes nikomur več ne zaupa.

Soja obč. sveta v Celju. Prihodnja seja celjskega obč. sveta, ki je bila razglašena za prejšnji ponedeljek, se vrši šele prihodnji ponedeljek, dne 7. tm. z obširnimi poročili finančnega odseka.

Sport.

Prvenstvena tekma ISSK Maribor: SK Ptuj se vrši dne 6. maja tl. popoldne ob 15. uri na igrišču Maribora. — Igralci Glaser, Škrabar, Vodeb, Marušić, Stauher, Hreščak, Simončič, Nemeš II, Bratož, Vagner, Vogrinec, morajo biti pravočasno na igrišču. Kapetan.

Mednarodni šahovski turnir v Karlovih varih. Prvo kolo: Te dni je bil utorjen v Karlovih varih na češkoslovaškem mednarodni šahovski turnir. V prvem kolu je premagal Niemczowicz Wolfa, Bogoljubov Tarascha, Chajes Tetja, Spielmann Bernsteina. Remis so ostale partije Maroczy-Teichmann, Tartakower-Treybal, Sämisch-Grünfeld in Yates-Thomas. Partija Aljechin-Rubinstein prične šele v torek, ko dospe Aljechin.

Objave.

§ Jutri in pojutrišnjem se vršita znakovna dneva v prid otroški bolnici in dnevnemu zavetišču v Mariboru. Prosimo cenjeno občinstvo, da našo akcijo dragevolje podpre.

§ 4. Redni občni zbor Mariborskega ženskega društva se vrši v ponedeljek dne 7. maja ob 20. uri v mali dvorani Narodna. Prosimo naše članice, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo, uljudno vabimo pa vsakega, ki se zanima za delo našega društva. Odbor.

§ Izobraževalno društvo privatnih nastaviteljev v Mariboru. V soboto dne 5. tm. se vrši v društvenem lokalu pri »Oroviču« družinski večer z lepim sporedom. Dostop samo za člane in po njih vpeljane goste. Začetek ob 8. uri zvečer.

Mariborske vesti.

Maribor 4. maja 1923.

Velika splavarska nesreča na Dravi.

Dne 3. tm. okrog 5. ure popoldne je najel železničarski skladiščnik Fr. Kreiner iz Maribora splavarja Mihaela Stapačnika iz Marenberga, da mu pelje po Dravi približno 13 m dolg splav kolja iz Maribora v St. Peter. Kolje je bilo namenjeno vinogradniku Kotasu.

Na splav se je podalo 5 oseb, Kreiner in njegov devetletni sinko, krmar Stapačnik in dva po imenu neznan delavec iz Maribora, ki bi v Sv. Petru splav razkladala.

Nasproti Lorberjevi hiši, kjer bi naj splav ustavili, se je začel le-ta vsled narasle vode in gramozu obračati. Razen krmarja ni bil nobeden več veslaš. Vsled tega in radi krmarjeve pijanosti je zanesla voda splav v levo strugo Drave, neposredno pod orožniško postajo. Tukaj so poskakali na obrežje vsi, razen najetega delavca, ki je bil pri zadnjem krmilu. Tega nesrečnika je zanesla na tem mestu najbolj deroča Drava pred znani šentpeterski mlin. V smrtnem strahu je klical na pomoč ter skočil v valove. Splav in moža je nato zanesla voda pod vrteče se mlinsko kolo. Precej poškodovan je še plaval približno 300 metrov daleč, nato pa izginil v valovih. Vsaka rešitev je bila izključena, ker v bližini ni nobenega čolna.

Mlinar Budja, kateremu je splav poškodoval mlinsko kolo in druge dele, trpi okrog 10.000 K škode. Vrednost splava se ceni na krog 30.000 K. Koliko škode je povzročil splav na svoji nadaljni usodopolni poti, še ni znano. Krivda vsej nesreči se pripisuje vinjenemu krmarju Stapačniku, ki ga je orožništvo izročilo sodišču. Zopet enkrat je alkohol krivec usodopolne nesreče, katere bi si naj »flosarije« kot svarilen vzgled vzeli k sreči.

—□—

Železniška nesreča pri predoru v St. Ilju.

Danes dopoldne se je zgodila v železniškem predoru pri St. Ilju železniška nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev. Tvrdka Artič je prevzela popravo zidovja pred vhodom v predor. Med drugimi je pri tem zaposlen tudi nek Rudolf Pahanik. Iz neznanega vzroka je šel Pahanik tik pred prihodom tovornega vlaka v predor, kjer ni imel ničesar opraviti. V tem trenutku je privozil vlak. Na nepojasnjen način je prišel Pahanik pod vlak, ki ga je smrtno nevarno poškodoval. Sirojevodja je zapazil nesrečo in je vlak ustavil. Pahanika so našli nezavestnega poleg proge, črepijo je imel skoraj popolnoma razbito, na rokah in nogah je imel polno ran, iz katerih se da sklepati, da ga je vlak par metrov daleč vlekkel s seboj. Leva noga je pretrganjena. Ponesrečenca so naložili na vlak, ki ga je zapeljal na kolodvor v Maribor, odkoder ga je rešilni oddelček prepeljal v mariborsko bolnico. Pahanik je bil več čas nezavest in je malo upanja, da bi okrevljal, ker mu je razbita črepija in so tržkone prizadeti tudi možgani.

—□—

Mistifikacija. Ljubljanska »Orjuna« je v svoji zadnji številki prinesla članek »Obupen klic iz Primorja«, v katerem se nahajajo tudi razna predbacivanja na račun uglednega jugoslovenskega častnika, kapetana prve klase g. Rudolfa Ukmarja. Kakor pa vemo in potrjujejo tudi številni ugledni slovenski narodnjaki, n. pr. g. dr. Vekoslav Kukevec, g. postajenačelnik Mohorko itd., je bil g. Ukmar vedno zaveden Slovenec in je kot tak imel celo neprilike za časa Avstrije. Napad v »Orjunu« je neupravičen, je mistifikacija, katero je zagrešil nekdo iz čisto osebnih in nečednih nagibov. Radi tega priporočamo »Orjunu«, naj za kazen objasni ime mistifikatorja, da bo tako javnost videla, s kom ima opravka. Sicer pa vsi sumimo in skoro vemo, kdo je to napravil, ravno ta sum pa nas še bolj potrjuje o neresničnosti v članku navedenih trditve.

Zanimivo predavanje bo v ponedeljek dne 7. tm. ob pol 20. uri v mali kazinski dvorani (Ljudska univerza). Predava g. inž. Janko Kukevec o Rabindranathu Thakurju. Predavatelj je o tem predmetu predaval že zadnji ponedeljek. Tekrat bo nadaljeval in sicer bo opisal velikega indijskega umetnika kot drama-

tika. Predavanje je tako zaokroženo, da ga bodo nemoteno poslušali tudi oni, ki se niso udeležili prvega predavanja.

Meso zopet dražje. Zadnje dni so mesne cene na mariborskem trgu zopet poskočile. Boljša govedina stane že 25 D, svinjina kar 40 D, za ledvice stare buše pa zahtevajo nič manj kot 20 D. Vsi mesni izdelki so se podražili povprečno za pet dinarjev. Tržni cenik, ki ga izdaja mestni tržni urad, je popolnoma brezpomemben, ker ne odgovarja dejanskemu stanju na trgu, prodajalec pa se zanj sploh ne brigajo in povišujejo cene po mili volji. Pomlad je tu in na trg bo prišla zelenjava. Treba bo mesarjem napovedati bojkot in postati skoz in skoz vegetarijanec. V Zagrebu je imelo prebivalstvo hude boje z mesarji, a končno so se morali mesarji vendarle udati. Zakaj bi v Mariboru ne šlo?

m Beda vpokojencev. Najmanj mehko postlana je menda usoda vpokojencev, brez razlike, ali državni ali drugi. Borne kronice, ki jih dobivajo na ime pokojnine, ne zadostujejo niti za hrano za pol meseca, kamoli za kak priboljšek na stare dni po trudu in delapolnem življenju. Vpokojeni so malone izročeni stradanju in ni se čuditi, če jim moči vidno pešajo. Včeraj se je zgrudil na cesti 60 letni železniški vpokojenec Alfonz Verzel. Pri padcu je zadobil precej veliko rano na čelu. Zdravnik je ugotovil onemoglost. Rešilni oddelček mu je prožil prvo pomoč ter ga na to prepeljal na njegovo stanovanje. Koliko drugih pa hira po stanovanjih, ker nimajo več niti poštene obleke, da bi si upali na cesto. Bil bi pač že skrajni čas, da se tem revežem izboljša njihov gmetni položaj.

m Nesreče in nezgode. V tovarni vozov na Teznu zaposleni 38-letni Franjo Frangeš je pomagal pri zapreganju konjev. Pri tem ga je konj udaril s kopitom tako močno, da mu je prebil levo nogo pod kolonom. Rešilni oddelček ga je prepeljal v bolnico. — Šofer Aleksander Kozar, uslužben pri tvrdki Welle, je prišel navskriž z nekaterimi delavci pri livarni Ježek v Melju. Iz prepira se je razvil pretep, pri katerem je dobil Kozar tako močan udarec po glavi, da je padel v nezavest. Rešilni oddelček mu je prožil prvo pomoč ter ga prepeljal v bolnico.

m Odmevi prvega maja. Prvi maj, praznik dela (in žepov!) je proslavila tudi Micka H., dekla v Lajtersbergu. S svojimi prijatelji in tovarišicami se je pridružila klerikalnim »socialistom«, ki so napravili izlet k Sv. Urbanu. Prišla pa ni tako daleč, ker je že prej običajala pri nekem vinotoču. Tam je 1. maj pridno zalivala ter se končno tako nažulila božje kapljice, da jo je moral rešilni oddelček vso pobito in povaljano prepeljati z vozom domov.

m Vlom. V noči od 3. na 4. tm. je bil izvršen vlom v krojaško delavnico J. Stiblerja na Aleksandrovi cesti šte. 40. Storišci so odnesli raznega blaga v vrednosti 20.000 K. Pred nakupom se svari.

m Sobota 5. tm. v Grajski kleti koncert polnoštevne železničarske godbe »Drava«.

m Kavarna v mestnem parku. Vsak dan pri lepem vremenu koncert. Domače pevcio, od nedelje naprej sladoleđ.

Narodno gledališče

Repertoire:

Petek, 4. maja: Zaprt.

Sobota, 5. maja: Faust, izv. Gostovanja g. Flegla (bas), g. Hrčiča (bariton) in g. Knittla (tenor), članov zagrebške opere.

Nedelja, 6. maja ob 15. uri: Svatba Krečinskega, izv. Znižane cene. — Nedelja, 6. maja ob pol 20. uri: Skrivnjakov, izv.

—□—

Zanimivo gostovanje v mariborskem gledališču. V soboto 5. maja gostujejo najodličnejši člani zagrebške opere g. Flegel (bas), g. Hrčič (bariton) in g. Zd. Knittel (tenor).

Poslano.

Prva mariborska eksportna hiša »Luna«, Maribor, Slomškov trg 11., oddelek za ure, je sklenila za čas birmovanja od 4. tm. dalje dnevno od pol 10. do 12. ure razprodajati ure tudi na drobno ter tako omogočiti javnosti nabavo cenevih birmanskih daril.

Anton Kifmann, lastnik.

Sokolstvo.

o Telovadnega nastopa Sokolskega odseku pri Sv. Marjeti na Dravskem polju v nedeljo dne 6. tm. se udeležijo Sokolsko društvo v Mariboru z eno vrsto na drugo. Vlak odide ob pol 13. uri (pol 3.) popoldne (oziroma ob 10. uri dopoldne). Radi neugodne železniške zveze vdeležba ni obvezna, pozivamo pa članstvo, da se zleta udeležijo po možnosti. — Odbor.

o Načelstvo Kola jahačev naznanja, da se v soboto 5. tm. vrši vežba v jahanju ob pol 15. uri. Zbirališče ob 14. uri v Narodnem domu. Zdravo!

Izpred sodišča.

Pretep radi ljubice.

Brata Jožef in Franc Hare, delavca v Ceršaku, Franc Winkler, delavec v Selnici ob Muri, Alfred Muhič, delavec v Št. Ilju v Slov. gor., Anton Ferk, delavec na Belem bregu, Albert Gornik, posestniški sin v Selnici ob M., Karl Krebs, zidar v Ceršaku in Alojz Krebs, tesar v Selnici ob M., so se zagovarjali pred okrožnim sodiščem radi hudodelstva teške telesne poškodbe.

Dne 26. decembra l. l. so se nahajali v gostilni Rudolfa Ferka v Selnici ob Muri današnji obdolženci in več Rusov, ki so finančni stražniki. Med temi je bil tudi Rus Aleksander Denisov. Domačini so bili večinoma v levi sobi gostilne. Rusi pa v desni. Naenkrat je nastal prepir radi dekleta in sicer radi sestre obdolženca

Antona Ferka, ki je ljubica Rusa Denisov. Temu prepiru je sledil pretep, tekom katerega je zadobil Rus Denisov poleg pet lahkih tudi težko telesno poškodbo nad temenom glave, ki je motila poškodovanemu zdravje in poklic več kot 30 dni. Vsi obdolženci tajijo, da bi se bili poslužili pri pretepu nožev in večinoma se zagovarjajo, da so poškodovanega pretepli z golimi pestmi. Ugotovilo pa se je, da so rabili brata Jožef in Franc Hare ter Albert Gornik nože. — Sodba se glasi pri Jožefu Hareu na 5, pri Francu Hareu na 4 in Albertu Gorniku na 3 mesece ječe, dočim se ostalim obdolžencem ni dalo dokazati da bi prizadjali Denisovu kake telesne telesne poškodbe ter so bili oproščeni.

Gospodarstvo.

g Produktne borze: Zagreb, 3. maja: (cene v dinarjih za 100 kg) pšenica 450—460, koruza 262.50—275; bela 300—310; rž 375—380; ječmen 300—310; oves 287.50—300; fižol pisani 500—650, beli 450—500; moka pšenična »0« 687.50—712.50; »2« 662.50—688.50; »6« 637.50—662.50; žitna 525—540; otrobi, 160—180; tedenska neizpremenjena. — Novi Sad, 3. maja: (cene v dinarjih za 100 kg) pšenica 453; ječmen 310—320; oves 290—295; koruza 260—270; moka pšenična »0« 695, »0« 685; »5« 550, »6« 512, »7« 375; otrobi 150—155. Tendence nestalna.

g Zagrebački zbor je bil l. tm. zaključen. Uprava zbora ceni vrednost sklenjenih kupčij na 300 milijonov dinarjev.

Mala oznanila.

Kontoristinja, perfektna v amer. knjižničarstvu, slovenski in nemški korespondenci, strojeopisju ter stenografiji, se sprejme. Ponudbe z prepisi spriceval je poslati na Tovarno čokolade in kakoa, Karl Zalekar, Maribor. 862 2—2

Skoraj novo moško kolo „E-ka“ se takoj prodaja. Stritarjeva ulica, trgovina Penko 866

Kompletna konjska oprema za dva konja in dva bencinska soda za na prodaj. — Tattenbachova ulica št. 25. I. nadst. 867

Kunniem vsake množine vinskih steklenic od 1/10 lit. naprej. Carič in Matkovič, Maribor, Vetrinjska ul. 3. 855 1

Zatekel se je mlad pes volje pasme Najditelj se prosi, da ga odda proti dobri nagradi v stavbeni pisarni stavbe Zadr. gospodar. banke. Aleksandrova cesta. 870

Na prodaj lepo posestvo, obstoječe iz stanovalniške hiše, gospodarskega poslopja in enega orala zemlje. Stanić, Pobrežje, Cesta na Brezje št. 51a. 854 3—2

CEMENT

gips, strešna lepka, karbolina, drvocement, vat-proof, apno, izolacijsko lepko, mavčne plošče, pravi Hatschek eternit i. t. d. nudi po tovarniških cenah

Material, dr. z o. z. Ljubljana, Miklošičeva 13. Telefon 716. 815

GUMENE PETE IN GUMENE POTPLATE
ceneje in trajnije so kakor usneno!
Najbolja varstvo proti vlagi i mrazu!

Restavracija „Klavnica“.

Vsako nedeljo in praznik 864

vrtni koncert

Podpirajte slovenske tvrdke!

Krojači in krojačice!

Razpošiljam krojne vzorce (muštre) za dame in gospode. Kroje izdelujem po doposlani meri in po se-rijah normalnih mer.

Knafelj Alojzij, strokovni učitelj za krojaštvo Ljubljana, Križevniška ul. 2-L. 874

Zahtevajte povsod „TABOR“!

ZAHVALA.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja povodom prebriske izgube, ki nas je zadela, izrekamo tem potom našo najprisrčnejšo zahvalo. Osobito pa se zahvaljujemo za darovano krasno cvetje, različnim oblastim in društvom ter vsem, ki so spremili nepozabnega pokojnika na njega zadnji poti.

Maribor, dne 4. maja 1923.

Rodbina Kunc.

Mihel Zevaco:

Markiza Pompadour.

Zgodovinski roman. — Poslovenila Rosandra. (Dalje.) (83)

S temi besedami in prijaznim naklonom je stopil gospod Jakob od d' Assasa k du Barry-ju, — ga prijel za roko ter ga živahno potegnil za seboj. —

»Ali ste zblazneli, gospod grof?« — ga je začel karati. — »Tu mi motite tega dobrega mladeniča, ko se bliža hiši. — Ga hočete izzivati in, — še ranili bi ga bili ali pa celo ubili!« —

»Sovražim ga!« — je godrnjal du Barry. —

»To dobro vem. — Ali torej ne bom mogel nikdar razpolagati z možni, ki lahko premagajo svoje strasti? — Počakajte vendar za zloдея, — saj vam ga prepustim, ko pride pravi čas.« —

»Kedaj bo to?« — je željno vprašal du Barry. —

»Kedaj. — Povedati vam hočem. — Ali do tistega dne sta zaveznika, — on vam mora biti nedotakljivi! — Obljubili ste mi že bili, — a — sedaj zahtevam vašo prisego.« —

»Prisegam!« — je izjavil grof po kratkem molku. —

»Dobro!« — je vzkliknil gospod Jakob s trdim glasom, v katerem je spoznal du Barry vse groznje, ki bi se uresničile, ako bi ne držal prisega. —

Potem pa je tajni vladar vseh onih, ki so mu pripadali, — povzel milejše: —

»In Julijeta?« — Ali je prišla?« —

»Da, pred dvema urama in nahaja se v hiši v Reservoirs. —

»Dobro, — dragi grof. — Ali potrebujete denarja?« — Da. — Pridite tedaj danes zvečer k meni. — Kar se pa tiče Julijete, — bodite pripravljeni, da jo povedete, kadar vas pride obvestiti de Bernis.« —

Začela sta stopati proti Versaillesu: gospod Jakob je še vedno držal du Barryja za roko. —

XXVIII.

Gostoljubnost gospoda Jakoba.

Vitez d' Assas je ostal sam — osupnjen vsled čudnega povabila gospoda Jakoba, in vsled čisto nenaravne neprijetnosti, s katero je izjavil in povabil. Ali naj sprejme? —

Sicer — vse kar mu je do tedaj povedal, je bilo res, — on mu je prinesel oprostitev, — on mu pustil doznati, kja se nahaja Ivana. — Ali vendar, — čutil je, da če sprejme povabilo, se mogoče izroči v roke možu, — ki je pač bil dovolj strahovit s svojimi tajnostmi in oblastjo.

Z druge strani pa se mu je zdelo nemogoče, da bi se sedaj vrnil v Pariz. — Zdelo se mu je, da že sama njegova prisotnost v Versaillesu varuje Ivano. — in če bi odpotoval, da bi bilo sploh vse zgubljeno. —

Na vsak način, — oglejmo si malo to cu. — Prišel je v Pariz in bil gotov, da takoj odpotuje, — in reven kakor je bil — je prinesel s seboj le svojo plačo — in svoje upe, katerih je bil imel dosti, a ki niso bili tekoče vrednosti. —

Na vsak način, — oglejmo si malo to bivališče, — si je mislil, — in potem se bom odločil. — Gotovo je, da ne smem, ne morem sedaj iz Versaillesa. Prišel je trenutek, da tvegam vse, tudi svoje dostojanstvo. —

Ponižan in jezen sam nase, a zdihujoč v svoji ljubezni, — je začel stopati k svojemu konju, — poslal še poljub proti hišici, — zajahal ter oddirjal proti Reservoirs. — Tamkaj je res našel pravo ulico, skočil je z konja, — ter šel do četrte hiše na levo, — kakor mu je bilo navedeno. —

Bilo je to skromno poslopje, — le v jedno nadstropje, — s tremi okni, ki pa so bila trdno zabita. —

Vitez je dvakrat potrkal. —

Čez nekaj trenutkov se je odprlo malo zamreženo kukalo in vitezu se je zadelo, da je zagledal za hip obraz gospoda Jakoba. —

Ali gotovo se je motil, kajti ko so se hip nato odprla vrata, — je opazil pred seboj služabnika, ki ga je začuden premetril in vprašal: —

»Kaj želite, gospod?« —

Vitez je že hotel odgovoriti, da se je zmotil in oprostiti se, —

A spomnil se je Ivane in odgovoril: —

»Pridem po priporočilu gospoda Jakoba.« —

Služabnik pa je takoj spremenil obnašanje, se prijazno nasmehnil ter plosnil z rokami. — Prikazal se je drugi sluga. —

»Odvedi v hlev konja od tega gospoda,« — je ukazal oni, kateri je bil odprl vrata, — potem pa je s kretnjo povabil viteza, da naj vstopi. —

D' Assas je vstopil, — opazil je pred seboj hodnik, — kjer so se približno na sredi začele stopnjice v gorenje nadstropje. — Vrata dvojnih sob v pritličju so se odprla na isti hodnik, ki je delil celo stavbo v pritličju. —

Ko sta s služabnikom dospela do konca, je vstopil na prostorno dvorišče, kjer je opazil d' Assas v temi tri paviljone, na levi, na desni ter ravno nasproti, tako, da so vse štiri zgradbe tvorile četverkot. —

Trije paviljoni so bili tihi in mirni, dozdnevno ni bival nikdo tamkaj. —

»Blagovoli mi slediti, gospod častnik,« — je rekel služabnik ter hotel v paviljon na levo. —

D' Assas pa ga je prijel za roko in mu rekel: —

»Ali ste vedeli o mojem obisku?« —

»Nikakor ne, — ali tu se nahaja troje stanovanj, ki so vedno pripravljena za one, katere pošlje naš gospodar. — Gosti so navadno častivredni plemenitaši, katerim mora biti iz enega ali drugega ozira na tem ležeče, da se skrivajo v

Versaillesu, — ali imajo na vesti kak mal greh, — ali iz kakega drugega vzroka, po katerih, umevno pač, — nikoli ne vprašujem!« —

Dospela sta med tem v salon, kateri je bil skrbno opremljen, — služabnik je prižgal dve voščeni baklji. — D' Assas je zapazil, da je soba elegantno opremljena, opazil je malo knjižnico z lepimi knjigami in celo glasovir, — da si je človek res lahko prijetno kratil čas. —

»In vaš gospodar, — kdo je to pravzaprav?« —

»Zlomka, — kdo vendar?« — Gospod Jakob, — je odgovoril služabnik začuden. — »Oni, kateri vas je poslal!« —

»In pravite, da se pridejo skriti sem, kaj večkrat plemiči?« —

»Da, gospod častnik! — Kakor vi, mladeniči, ki so igrali in izgubili, ali pa taki, ki so prišli navskriž s stražami, — ali ki so posilili sopogo kakega meščana, ki začne potem rogoviliti, kakor če bi ga bili odrli. Naši ubežniki ostanejo tu, dokler se jim dopade. Kadar se jim vzljubi, pa zopet odidejo. — Ali vi, dragi moj gospod, pač nimate sreče...« —

»Zakaj vendar ne?« — je vprašal d' Assas. —

»Ker ste sami in se bodete gotovo dolgočasili. — Imamo štiri paviljone in večkrat so kar vsi zasedeni. — Tedaj je tu življenje veselo. — No, vam bo pa služilo kot pokora za greh, katerega ste storili. — Na vsak način sem vam na razpolago, če vam morda lahko ustrezem na kak način...« —

»Hvala vam prijatelj,« — je odvrnil vitez, — ki se je slednjič umiril, kajti služabnik je tako mirno in ljubeznjivo pripovedoval, da so se njegove besede res zdele odkritosrčne. —

Zazdel se mu je gospod Jakob kakor nek človekoljub, filantrop. — nekaka »Božja previdnost!« —

(Dalje prihodnjije.)